

Logopēdijas iespējas medicīnas habilitācijas un rehabilitācijas procesā (primārā aprūpe)

Mērķauditorija: māsas, ārsti

Programmas īstenošanas ilgums: 20 stundas

Programmas mērķis:

1. Sniegt zināšanas par logopēdijas iespējām un uzdevumiem.
2. Radīt izpratni par logopēdiskās korekcijas būtību un nepieciešamību.

Programmas temati:

1. Logopēdija, tās mērķi, uzdevumi, pielietojums, vēsture:
 - logopēdija – interdisciplināra metode habilitācijas un rehabilitācijas procesā;
 - logopēdijas kā zinātnes rašanās, attīstība pasaulē, Latvijā.
2. Runas – dzirdes orgānu anatomija, fizioloģija, elpošanas mehānisms:
 - elpošanas sistēma:
 - augšējie elpošanas ceļi,
 - apakšējie elpošanas ceļi,
 - elpošanas mehānisms, CNS dalība elpošanas procesā.
 - auss uzbūve, dzirde:
 - dzirdes nozīme runas veidošanā.
3. Bērna runas un valodas attīstība autoģenēze:
 - runas attīstība dažādos vecuma posmos:
 - runas uztveres attīstība,
 - impresīvā runa,
 - ekspresīvā runa.
 - runas spējas veidošanās nosacījumi: CNS + perifērās daļas anatomiski – fizioloģiskais briedums + sociālā vide.
 - vadošā darbība dažādos vecuma posmos, tās pielietojums logopēdiskās korekcijas darbā:
 - priekšmetiskā darbība (- 3 g.v.),
 - rotaļa (pirmsskolas, jaunākais skolas vecums),
 - mācību saturs (skolas vecums),
 - darba un dzīves pieredze (pieaugušo vecums).
4. Runas un valodas traucējumu klasifikācija:
 - klīniski – pedagoģiskā,
 - pēc etioloģijas.
5. Mutiskās runas traucējumi:
 - skaņu izrunas traucējumi:
 - dislālija,
 - rinolālija,
 - dizartija.
 - runas tempa un ritma traucējumi:
 - stostīšanās,
 - bradilālija,
 - tahilācija.

- balss traucējumi:
 - fonostēnija,
 - disfonija, afonija,
 - rinofonija,
 - histēriskais mutisms,
 - laringoektomijas slimnieka balss,
 - balss patoloģiskā mutācija.
6. Rakstu runas traucējumi:
- lasīšanas traucējumi:
 - disleksija,
 - aleksija.
 - rakstīšanas traucējumi:
 - disgrafija,
 - agrafija.
 - aritmētisko darbību izpildes traucējumi.
7. Valodas sistēmas traucējumi:
- alālīja:
 - motorā,
 - sensorā.
 - afāzija.
8. Runas un valodas traucējumu novēršanas principi:
- kompleksās pieejas princips,
 - etiopatogēnētiskais,
 - runas un valodas traucējumu struktūras princips,
 - iedarbība uz runas – valodas sistēmu kopumā,
 - balstīšanās uz veselo analizatoru, maksimāla tā izmantošana,
 - diferencētas pieejas princips,
 - ontogēnētiskais princips,
 - vadošās darbības princips,
 - traucējumu novēršana dabīgā vidē.
9. Alternatīvā un augmentatīvā komunikācija:
- AAK galvenie mērķi,
 - AAK pielietošanas metodes.
10. Agrīnās attīstības logopēdijas metodes:
- runas – redzes analizatora attīstība,
 - runas – dzirdes analizatora attīstība,
 - runas – kustību analizatora attīstība,
 - Minhenes funkcionālā diagnostika.
11. Fizioterapijas metodes logopēdijā:
- bobota metode,
 - logopēdiskā ritmika,
 - fonopēdiskā metode,
 - korekcija bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem.

Mācību metodes: Lekcijas, diskusijas grupā, videomateriāla demonstrēšana, situāciju uzdevumi.

Literatūras avoti:

1. Apinis P. , Anatomija, fizioloģija ar patoloģiju, Rīga, 1998,
2. Fleminga I., Zīdaiņa attīstība un attīstības traucējumi, Rīga, 1998,
3. Medicīnas aprūpes rokasgrāmata, Rīga: Jumava, 2001,
4. Tūbele S., Valodas traucējumu diagnostika, Rīga: Raka, 2002,
5. Preses izdevumi „Jums, Koleģi”, „Psiholoģijas pasaule” u.c.